

TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	: 9/11/2015	No : 2015/8213
Dayandığı Kanunun Tarihi	: 21/9/2006	No : 5544
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi	: 19/11/2015	No : 29537
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	: 5	Cilt : 57

15/5/2019 tarihli ve 30775 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 14/5/2019 tarihli ve 1107 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin oluşturulması, geliştirilmesi, uygulanması ve güncelliğinin sağlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik; yükseköğretim dâhil tüm eğitim ve öğretim programları ile diğer öğrenme yollarıyla kazanılan yeterliliklerin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine dâhil edilme esasları, kalite güvencelerinin sağlanması, kalite güvencesinden sorumlu kurum ve kuruluşların belirlenmesi, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin oluşumu ve yürütülmesi için danışma, karar ve uygulama birimlerinin oluşturulması ve işletilmesi ile bu Yönetmelik kapsamında yer alan çalışmalarla ilgili görev, yetki ve sorumlulukların belirlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) (Değişik:RG-15/5/2019-30775-C.K.-1107/1 md.) Bu Yönetmelik, 21/9/2006 tarihli ve 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 23/A maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Avrupa Birliği Konseyi’nin 22/5/2017 tarihli ve 2017/C189/03 sayılı Tavsiye Kararı ile kabul edilen ve ulusal yeterlilik sistemleri arasında kıyaslanabilirlik sağlayarak farklı ülke ve sistemlerde yer alan yeterliliklerin anlaşılmasını kolaylaştıran referans çerçeveyi,⁽¹⁾

b) Belgelendirme kuruluşu: Bireyin öğrenme kazanımlarının ölçülmesi, değerlendirilmesi ve başarılı olunması halinde yeterliliğin belgelendirilmesiyle ilgili işlemleri yürütmek üzere, sorumlu kurum veya kuruluşlar tarafından yetkilendirilen kuruluşları,

c) Eğitim kuruluşu: Genel, meslekî ve teknik eğitim alanında diploma almaya götüren ortaöğretim kurumları ve yükseköğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurum ve kuruluşlarını,

(1) 15/5/2019 tarihli ve 30775 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1107 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 2 nci maddesiyle bu bentte yer alan “Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyinin 23/4/2008 tarihli ve 2008/C111/01” ibaresi “Avrupa Birliği Konseyi’nin 22/5/2017 tarihli ve 2017/C189/03” şeklinde değiştirilmiştir.

- ç) Kalite güvencesi: Yeterliliklerin belirlenen kalite standart ve ölçütlerini karşılamaını sağlayan planlama, uygulama, değerlendirme, raporlama ve kalite iyileştirme faaliyetlerini,
- d) Koordinasyon Kurulu: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Koordinasyon Kurulunu,
- e) Kredi: Öğrenme kazanımlarına dayalı öğrenen çalışma yükünün sayısal olarak ifade edilmesini,
- f) Kurul: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Kurulunu,
- g) Kurum: Meslekî Yeterlilik Kurumunu,
- ğ) Öğrenen: Örgün ve yaygın eğitimde, işbaşında veya serbest öğrenme ortamlarında bir eğitici eşliğinde veya yalnız olarak bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmeye devam eden bireyi,
- h) Öğrenme kazanımı: Herhangi bir öğrenme sürecinin tamamlanmasından sonra bireyin sahip olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri,
- ı) Program: Amaç, kapsam ve nitelik yönünden bir bütün teşkil eden, birbirini tamamlayan veya birbirine yakın bilim veya sanat dallarından oluşan, eğitim ve öğretim, bilimsel araştırma ve uygulamaların yapıldığı ya da eğitim kurumlarında hayat boyu öğrenme kapsamında düzenlenen, belgelendirmeye dayalı eğitim ve öğretim birimini,
- i) Seviye: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde bilgi, beceri ve yetkinliklerle tanımlanmış sekiz düzeyden her birini,
- j) Seviye tanımlayıcısı: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde yer alan seviyelere ait bilgi, beceri ve yetkinlik tanımlarını,
- k) Sorumlu kurum: Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, yükseköğretim kurumları, Meslekî Yeterlilik Kurumu ve yeterliliklerden sorumlu olduğu ilgili mevzuatında belirtilen diğer kurum ve kuruluşları,
- l) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi: Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; ilk, orta ve yükseköğretim dâhil, meslekî, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren ulusal yeterlilikler çerçevesini,
- m) Yeterlilik: Sorumlu kurum tarafından bireyin öğrenme kazanımlarını belirli ölçütlere göre edindiğinin bir değerlendirme ve geçerlilik kazandırma sürecinin sonunda tanınması halinde elde edilen resmi belgeyi,
- n) Yeterlilik türü: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin aynı seviyesinde yer alan ve işlevleri, öğrenme kazanımları, kredi değerleri veya yönelimleri açısından benzerlik gösteren yeterliliklerin sınıflandırıldığı yeterlilik gruplarını,
- o) Yeterlilik türü belirleyicileri: Her bir yeterlilik türü içerisinde yer alan yeterliliklere özgü ortak özelliklerin tanımlandığı dokümanları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin Temel Esasları ve Yapısı

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin amacı ve temel esasları

MADDE 4- (1) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin amacı; tüm öğrenme ortamlarında kazanılmış ve kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerin tanımlandığı, sınıflandırıldığı, yeterlilikler arasında geçiş ilişkilerinin belirlendiği ve hayat boyu öğrenmenin desteklendiği bütünleşik bir yapı sunmaktır.

(2) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin temel esasları şunlardır:

- a) Kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterlilikleri, öğrenme kazanımlarına dayalı olarak tanımlanmış seviyeler aracılığıyla ulusal düzeyde sınıflandırmak.
- b) Yeterliliklerin şeffaflığını ve tanınırlığını sağlamak.
- c) Yeterliliklerin kazanılması süreçlerine erişimi kolaylaştırmak.
- ç) Yeterliliklerin kredilendirilmesi, kredilerin birleştirilmesi ve yeterlilikler arasında geçiş yapılmasına imkân sağlamak.
- d) Yeni yeterliliklerin tasarlanmasına imkân sağlamak.
- e) Yeterliliklerin öğrenme kazanımlarına dayalı olarak hazırlanmasını sağlamak.
- f) Önceki öğrenmelerin tanınmasını sağlamak.
- g) Hayat boyu öğrenmeyi desteklemek.
- ğ) Eğitim ile istihdam arasındaki ilişkiyi güçlendirmek.
- h) Paydaşların katılım ve katkılarını sağlamak ve sorumlu kurumlar arasında etkili işbirliğini gerçekleştirmek.
- ı) Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu olmak.
- i) Yeterliliklerin uluslararası kıyaslanabilirliğini sağlamak amacıyla ortak kavramlar oluşturmak.
- j) Meslek kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar tarafından geliştirilmiş ve kalite güvencesi sağlanmış yeterliliklerin tanınmasını sağlamak.

Seviyeler ve seviye tanımlayıcıları

MADDE 5- (1) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, sekiz seviyeden oluşur.

(2) Her bir seviye, söz konusu seviyede yer alan yeterliliklerin ortak öğrenme kazanımlarını ifade eden bilgi, beceri ve yetkinlikten oluşan seviye tanımlayıcıları ile tanımlanır.

Yeterlilik türleri

MADDE 6- (1) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin aynı seviyesinde yer alan ve genel, meslekî ve akademik yönelimleri, kredi değerleri ve işlevleri açısından benzerlik gösteren yeterliliklerin sınıflandırılmasına imkân sağlamak amacıyla, yeterlilik türleri kullanılır.

(2) Yeterlilik türleri, yeterlilik türü belirleyicileri kullanılarak tanımlanır. Yeterlilik türü belirleyicilerinin unsurları şunlardır:

- a) Yeterlilik türü adı.
- b) Yeterliliği veren kuruluş.

- c) Yönelim.
- ç) Seviye.
- d) Kategori.
- e) Kredi aralığı ve programın normal süresi.
- f) Program profili.
- g) Öğrenme ortamı.
- ğ) Öğrenme kazanımları.
- h) Anahtar yetkinlikler.
- ı) Ölçme ve değerlendirme yöntemleri.
- i) Kalite güvencesi.
- j) Giriş şartları.
- k) Yeterliliği kazanma şartları.
- l) İlerleme imkânları.
- m) Yeterliliğin yasal dayanağı.

(3) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde aynı adı taşıyan birden fazla yeterlilik türü bulunamaz.

(4) Mevcut yeterlilik türlerinin tespiti, yeni yeterlilik türlerinin belirlenmesi, yeterlilik türlerinin iptali ve güncellenmesine yönelik işlemler Kurulun önerisi ve Koordinasyon Kurulunun onayıyla belirlenen usul ve esaslar kapsamında yürütülür.

Yeterlilikler arası geçiş

MADDE 7- (1) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde yer alan yeterlilikler arasında yatay ve dikey geçişe ilişkin usul ve esaslar Kurulun önerisi ve Koordinasyon Kurulunun onayıyla belirlenir.

(2) Sorumlu kurumlar, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde yer alan yeterliliklerine ilişkin yatay ve dikey geçiş imkânları hakkında öğrenenlere rehberlik sunulmasını sağlar.

Önceki öğrenmelerin tanınması

MADDE 8- (1) Önceki öğrenmelerin tanınması ve kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulun önerisi ve Koordinasyon Kurulunun onayıyla belirlenir. Bu usul ve esaslar; yeterliliğe hak kazanmayı, yeterlilikle sonuçlanacak bir sınava veya eğitim programına giriş hakkını ve yeterliliğe yönelik kredilerden veya bazı program şartlarından muafiyeti kapsayacak şekilde düzenlenir.

Anahtar yetkinlikler

MADDE 9- (1) Avrupa Birliği Konseyi'nin 22/5/2018 tarihli ve 2018/C189/01 sayılı Hayat Boyu Öğrenme İçin Anahtar Yetkinlikler Hakkındaki Tavsiye Kararında yer alan anahtar yetkinlikler, seviye tanımlayıcılarında ve yeterlilik türü belirleyicilerinde kullanılır.⁽¹⁾

(2) Anahtar yetkinlikler, sorumlu kurumlar tarafından yeterlilik türüne uygun olarak belirlenir. Anahtar yetkinliklerin kazandırılması eğitim kuruluşlarının; bu yetkinliklerin ölçme, değerlendirme ve belgelendirilmesi ise eğitim ve belgelendirme kuruluşlarının sorumluluğundadır.

(1) 15/5/2019 tarihli ve 30775 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1107 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 3 üncü maddesiyle bu fıkrada yer alan "Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyinin 18/12/2006 tarihli ve 2006/962/EC" ibaresi "Avrupa Birliği Konseyi'nin 22/5/2018 tarihli ve 2018/C189/01" şeklinde değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kalite Güvencesi, İzleme ve Güncelleme

Yeterliliklerin kalite güvencesi

MADDE 10- (1) Eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterlilikler, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine dâhil edilir. Yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin ölçütler, Kurumun koordinasyonunda sorumlu kurumlar tarafından belirlenir ve elektronik ortamda yayınlanır.

(2) Kalite güvence ölçütleri; yükseköğretim yeterlilikleri için Avrupa Yükseköğretim Alanı Kalite Güvencesi Standartları ve Rehberleri, meslekî yeterlilikler için Meslekî Eğitim ve Öğretim İçin Avrupa Kalite Güvencesi Referans Çerçevesi ile bunlarla uyumlu ulusal eğitim kalite çerçeveleri dikkate alınarak belirlenir.

(3) Belirlenen ölçütlere göre yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasından;

a) Millî Eğitim Bakanlığının yetki ve sorumluluğundaki eğitim ve öğretim yeterlilikleri için Millî Eğitim Bakanlığı,

b) Yükseköğretim kurumlarının yetki ve sorumluluğundaki eğitim ve öğretim yeterlilikleri için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ile yükseköğretim kurumları,

c) Meslekî Yeterlilik Kurumunun yetki ve sorumluluğundaki meslekî yeterlilikler için Kurum,⁽¹⁾

ç) Diğer yeterlilikler için ilgili mevzuatında belirtilen kurum ve kuruluşlar, sorumludur.

(4) Türkiye Yeterlilikler Çerçevesindeki tüm yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmış olması gerekir. Kalite güvencesi, iç ve dış kalite güvence süreçlerini, kalite güvence ölçütlerini, öğrenme kazanımlarının edinilmesine yönelik girdi, süreç ve çıktı ile ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerini kapsar.

(5) Dış değerlendirme kuruluşlarının tanınması ve izlenmesine ilişkin usul ve esaslar, ilgisine göre Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Kurum veya üçüncü fıkranın (ç) bendinde belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenir ve Koordinasyon Kuruluna bildirilir.⁽¹⁾

(6) Yeterliliklerin kalite güvencesinin sağlanmasına ilişkin usul ve esaslar, Koordinasyon Kurulunun onayı üzerine Kurum tarafından Resmi Gazetede yayımlanır. Sorumlu kurumlar, söz konusu usul ve esaslara uygun olarak aşağıdaki nitelikleri taşıyan kalite güvence sistemini kurar ve işletir:

- a) Yeterliliklere ilişkin açık ve ölçülebilir amaçlar ve öğrenme kazanımlarını belirlemek.
- b) İç ve dış kalite güvencesine yönelik süreçleri planlamak.
- c) Paydaşların katılımını da kapsayacak şekilde uygulamaya yönelik rehberleri içermek.
- ç) Uygun kaynakları tahsis etmek.
- d) İç ve dış değerlendirme yöntemlerini tanımlamak.
- e) Geri bildirim mekanizmaları ve iyileştirmeye yönelik usulleri oluşturmak.
- f) Erişilebilir değerlendirme sonuçlarını düzenlemek.

(1) 15/5/2019 tarihli ve 30775 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1107 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 4 üncü maddesiyle üçüncü fıkranın (c) bendinde yer alan “5544 sayılı Kanun kapsamındaki yeterlilikler” ibaresi “Meslekî Yeterlilik Kurumunun yetki ve sorumluluğundaki meslekî yeterlilikler” şeklinde ve beşinci fıkra da yer alan “Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı” ibaresi “Yükseköğretim Kalite Kurulu” şeklinde değiştirilmiştir.